

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางศิริกุล ปิยานกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 582 - 289 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018769 117134110x

THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE CRITICAL LISTENING SKILL
OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS

MRS.SIRIKUL PIYANUKOOL

A Thesis Submitted in Patial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974 - 582 - 289 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โดย

นางศิริกุล ปิยานุกุล

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต ฝ้ายรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์นรย์)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต ฝ้ายรชอบ)

.....
(รองศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุดมสิน)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

ศิริกุล ปิยานุกุล : การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE CRITICAL
LISTENING SKILL OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา :
ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ญชอบ , 219 หน้า. ISBN 974-582-289-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการหาเหตุผล การตีความ การจับใจความสำคัญ การแยกข้อเท็จจริงจากข้อ
คิดเห็น การวิเคราะห์ และการประเมินค่า

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
นางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 2 ห้องเรียน จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่ม
ควบคุม 40 คน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการทดลองและนำคะแนนที่ได้มาทดสอบหาค่าที (t-test)
ปรากฏว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ทำการทดลองโดยกลุ่มทดลอง
เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มควบคุม ไม่ใช้แบบฝึกทักษะการฟัง
ภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เวลากลุ่มละ 12 คาบ จากนั้นทดสอบอีกครั้งหนึ่งนำคะแนนที่ได้มา
เปรียบเทียบกับคะแนนสอบก่อนการทดลอง และไม่เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่า
กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่า
ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา2535.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C341093 :MAJOR TEACHING THAI

KEY WORD: DEVELOPMENT / THAI LANGUAGE CRITICAL LISTENING SKILL / MATHAYOM
SUKSA ONE

SIRIKUL PIYANUKOOL : THE DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE CRITICAL
LISTENING SKILL OF MATHAYOM SUKSA ONE STUDENTS. THESIS ADVISOR
:PROF. SUCHARIT PIENCHOB, Ed.D. 219 pp. ISBN 974-582-289-2

The purpose of this study was to develop Thai language critical listening skills of Mathayom Suksa one students, in the aspect of reasoning, interpreting, finding main ideas, discriminating facts from opinion, analyzing and evaluation.

The subjects were 80 Mathayom Suksa one students of Nang Rong School, Nang Rong, Buriram province. They were divided equally into 2 groups : one was experimental group, another was control group. Each group had a pre-test before studying, then the mean of scores were analyzed by t-test. It was found that the achievement of their Thai language critical listening skills were not different. The researcher taught the experimental group with critical listening skills exercises and the control group with no critical listening skills exercises for 12 periods. Then the subjects were posttested immediately. The collected data was compared with the pre-test data and the experimental group was compared with the control group.

It was found that the experimental group had higher scores than the control group and the experimental group had more development in critical listening skills than before the experiment, and it was significantly different at .05 level.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา
การสอนภาษาไทย
สาขาวิชา.....
2535
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และด้วยความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจ แก้ไขเครื่องมือวิจัยจนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ทดลองได้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครู อาจารย์ นักเรียน โรงเรียนนางรอง โรงเรียนพนมรุ้ง โรงเรียนสตึก และโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

ศิริกุล ปิยานกุล

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของการฟัง.....	8
ประเภทของการฟัง.....	9
ระดับของการฟัง.....	11
จุดประสงค์ของการฟัง.....	14
ลักษณะของการฟังที่ดี.....	15
ประโยชน์ของการฟัง.....	17
ความหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณ.....	18
การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ.....	20
กิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ.....	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวัดและประเมินผลการฟัง.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
งานวิจัยในประเทศ.....	24
งานวิจัยต่างประเทศ.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
การศึกษาค้นคว้า.....	32
ตัวอย่างประชากร.....	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	55
รายการอ้างอิง.....	57
ภาคผนวก	64
ประวัติผู้เขียน.....	219

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยาก (p) ของข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกลแล้ว 40 ข้อ.....	36
2	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณ ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	47
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	48
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณ ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม....	49
5	แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และระดับความยาก (P) ของแบบทดสอบ ทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ครั้งที่ 1.....	171
6	แสดงอัตราส่วนของผู้ตอบถูกและตอบผิดในแต่ละข้อของแบบทดสอบทักษะ การฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ครั้งที่ 1.....	173
7	แสดงความถี่ของคะแนนแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณ ครั้งที่ 1.....	175
8	แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และระดับความยาก (P) ของแบบทดสอบ ทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ครั้งที่ 2.....	178
9	แสดงอัตราส่วนของผู้ตอบถูกและตอบผิดในแต่ละข้อของแบบทดสอบทักษะ การฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ครั้งที่ 2.....	180
10	แสดงความถี่ของคะแนนแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณ ครั้งที่ 2.....	182
11	แสดงการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ 1 : 1	185
12	แสดงการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ 1 : 20.....	186
13	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลวิชาภาษาไทย 101 ห้อง ม.1/1 (กลุ่มควบคุม)....	190

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลวิชาภาษาไทย 101 ห้อง ม.1/2 (กลุ่มทดลอง)... 192
15	แสดงการทดสอบความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของค่า มัธยัมเลขคณิตวิชาภาษาไทย 101 ระหว่างห้อง ม.1/1 ม.1/2..... 194
16	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ ทดลองของกลุ่มทดลอง..... 197
17	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ ทดลองของกลุ่มควบคุม..... 199
18	แสดงการทดสอบความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของค่า มัธยัมเลขคณิตของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมี วิจารณญาณก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 201
19	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลอง..... 203
20	แสดงการหาค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณหลังการ ทดลองของกลุ่มควบคุม..... 205
21	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนน สัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 207
22	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนน สัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณระหว่างคะแนนก่อน การทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง..... 209

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนน สัมฤทธิ์ผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณระหว่างคะแนนก่อน การทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	212
24	แสดงผลคะแนนแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของ กลุ่มทดลอง.....	215
25	แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือในกลุ่มทดลอง.....	217